

Castell de Cabrera

L'Esquirol

Ubicació

Comarca:	Osona
Lloc/Adreça:	Sant Julià de Cabrera
Emplaçament	A poca distància al nord del santuari de Cabrera.
Alçada:	1.306 m

Coordenades:

Latitud:	42.07604
Longitud:	2.40725
UTM Est (X):	450968
UTM Nord (Y):	4658389

Classificació

Número de fitxa	08254 - 111
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Jaciment arqueològic
Estil / època:	Medieval
Segle	XI-XV
Estat de conservació	Dolent
Notes de conservació:	Es conserven molts pocs vestigis del castell.
Protecció	Legal
Tipus de protecció:	BCIN
Europea – Atributs	National Monument Record – Defensa
inspire:	
Observacions protecció:	BCIN, núm. registre 1413- MH R.I.51.5698 (1949).
Data aprovació:	dv., 22/04/1949 - 12:00
Número inventari	Sí, IPA.: 1592 / CC.AA.: 11837.
Generalitat i altres inventaris	
Accés	Difícil
Ús actual:	Científic
Titularitat	Privada

Titular: 08254A008000030000KO
Autoria de la fitxa Virgínia Cepero González
Data de registre de la fitxa: dl., 12/09/2016 - 02:00

Descripció

Es tracta de les restes del castell de Cabrera, d'època medieval, del que es conserven els vestigis de la base d'una torre i de diversos murs i d'una cisterna. La torre és de planta circular, d'uns 3,5 metres de diàmetre, construïda amb aparell regular de carreus escairats lligats amb morter de calç. La cisterna està tapada per una pedra i construïda amb volta de canó. Tanmateix, cal considerar l'existència de restes arqueològiques en el subsòl.

Observacions:

El castell de Cabrera consta tant a l'Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya com a l'Inventari del Patrimoni Arqueològic i Paleontològic de Catalunya. Al Catàleg de béns d'interès arquitectònic, natural i cultural a protegir del POUM de l'Esquirol, també està desdoblada en dues fitxes diferents.

Història

La referència documental més antiga d'aquesta fortificació és de l'any 940. Era un castell termenat que defensava el territori de l'actual terme de l'Esquirol. Tenia a la seva demarcació el castell de Barrés. El domini eminent del castell corresponia als comtes de Barcelona. El primer dels senyors de Cabrera ben conegut és Gifredus Caprarie, que surt esmentat en un document de principis del segle XI. Gausfred de Cabrera prové del tronc de la línia que formarà part del vescomtat de Girona i el vescomtat de Cabrera. Era el senyor superior del terme i castell, com a veguer o feudatari dels comtes d'Osona-Barcelona. La guarda del castell, però, corresponia a la família dels castlans, també cognominats Cabrera, una notable família a la plana de Vic, patrons i protectors de la capella de Santa Maria de Cabrera, i que eren també benefactors del monestir de Sant Pere de Casserres. A principis dels segle XX, l'arquitecte Josep M. Pericas va realitzar una petita excavació a una cisterna. L'any 1972 va ser excavada la base de la torre rodona i els fonaments del mur que tancava l'accés al castell per la part de l'Oscà. Més tard, una nova prospecció va permetre trobar-hi una punta de sageta i restes de ceràmica medieval, i també es va descobrir un vell camí, en part tallat a la roca, que permetia un accés estratègic al castell (PLADEVALL, 1993: 34).

Bibliografia

FENOY, E.; PANADÈS, J. (2007). Catàleg de béns d'interès arquitectònic, natural i cultural a protegir. POUM. L'Esquirol: Ajuntament de L'Esquirol. GENERALITAT DE CATALUNYA. DEPARTAMENT DE CULTURA (1990). Inventari del Patrimoni Arqueològic i Paleontològic de Catalunya (L'Esquirol). GENERALITAT DE CATALUNYA. DEPARTAMENT DE CULTURA (1992). Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya (L'Esquirol). ORDEIG i MATA, R. (1999). "Els Comtats d'Osona i Manresa". Catalunya Carolíngia, IV. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, p. 577. PARÉS i GANYET, Q. (2001) La Despoblació rural i les masies del Collsacabra: seguit de divisió de la comarca en zones relació de cases de pagès i altres dades (2ª ed.). Barcelona: Fundació Salvador Vives Casajuana, p. 250. PLADEVALL i

FONT, A. (1973) "El castell del Cabrera". Els castells catalans. Vol. IV. Barcelona: Rafael Dalmau Editor, p. 769-786. PLADEVALL i FONT, A. (1993) La Mare de Déu de Cabrera: patrona del Cabrerès. Barcelona: Montblanc-Martín. SERRA, A (1995) Memòria de la prospecció de 1995. Barcelona: Direcció General del Patrimoni Cultural (Generalitat de Catalunya). SOLÀ, F. (1935) Nostra Senyora de Cabrera (2^a ed.). VIGUÉ, J. [et al.]. (1984) "El castell de Cabrera". Catalunya Romànica, vol. III: Osona (II). Barcelona: Ed. Gran Enciclopèdia Catalana, p. 556-560.

